

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

НАКАЗ

1 листопада 2021 року

№ 872-21

Київ

**Про затвердження професійного
стандарту “Машиніст електровоза”**

Відповідно до пунктів 27, 28 Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт “Машиніст електровоза”, що додається.
2. Директорату зайнятості та трудової міграції передати затверджений професійний стандарт “Машиніст електровоза” Національному агентству кваліфікацій для реєстрації.

**Перший віце-прем’єр-міністр України –
Міністр**

Олександр ЛЮБЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства економіки України

1 листопада 2021 року № 872-21

**Професійний стандарт
„Машиніст електровоза”**

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Здійснення керування електровозами, гірвозами, дизелевозами під час відкатики вантажних потягів, виконання маневрових робіт на вантажних, обмінних пунктах та естакадах, перевезення людей, проведення технічного огляду та участь у поточному ремонті транспортних засобів, якими керує. Знати будову акумуляторних батарей, правила зарядження й догляду за ними, обладнання зарядних камер.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція В	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Розділ 05	Добування кам'яного та бурого вугілля	Група 05.1	Добування кам'яного вугілля
				Клас 05.10	Добування кам'яного вугілля

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
8	83	831	8311
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Водії та робітники з обслуговування пересувної техніки та установок	Машиністи локомотивів та подібні до них робітники	Машиністи локомотивів та спеціальних машин на залізниці, помічники машиністів та кочегари паровозів

1.4. Назва професії (професійна назва роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

8311 Машиніст електровоза.

1.5. Професійна кваліфікація

Машиніст електровоза з вагою до 10 тонн (3 кваліфікаційний розряд).

Машиніст електровоза з вагою від 10 тонн до 35 тонн (4 кваліфікаційний розряд).

Машиніст електровоза з вагою більше 35 тонн (5 кваліфікаційний розряд).

1.6. Вимоги до державної сертифікації (за потреби)

Не потребує.

1.7. Місце професії (посади, професійної назви робіт) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації)

Робоче місце машиніста електровоза – кабіна електровоза.

Машиніст електровоза підпорядковується та працює під керівництвом начальника дільниці, диспетчера гірничого, майстра гірничого, бригадира, ланкового.

1.8. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками змінної роботи, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором підприємства.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками відпустки.

Соціальні гарантії надаються на підставі результатів атестації робочих місць за умовами праці відповідно до чинного трудового законодавства України та відображені в колективному договорі підприємства.

Шкідливими та небезпечними виробничими факторами є: підземні умови праці (особливо небезпечні підземні умови праці – виділення та вибухи газу та пилу, раптові викиди, гірничі удари, обвалення, самозаймання гірничих порід, затоплення гірничих виробок тощо), шум, вібрація, запиленість повітря, порушення температурного режиму, робота в замкнутому просторі, робота в умовах підвищеної вологості, контакт з обладнанням та устаткуванням, що знаходиться під напругою, рухомі транспортні засоби, інші чинники, встановлені згідно з проведеною атестацією робочих місць за умовами праці.

1.9. Засоби захисту

Спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального та колективного захисту – за встановленими нормами.

1.10. Умови допуску до роботи за професією

Вік від 18 років.

Наявність документів, що підтверджують професійну (повну або часткову) кваліфікацію за професією „Машиніст електровоза”.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Машиніст електровоза”.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці, пожежної безпеки, електробезпеки з відмітками про своєчасне проведення перевірки знань.

Наявність відповідної групи з електробезпеки, в залежності від розташованих на дільниці обслуговування пристроїв та апаратури.

Наявність розпорядження по підприємству/підрозділу про допуск до самостійної роботи.

1.11. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня національної рамки кваліфікацій (далі - НРК)

Свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації або диплом кваліфікованого робітника за професією „Машиніст електровоза”, з додатком до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації або диплому кваліфікованого робітника та інші документи, що підтверджують професійну кваліфікацію.

Машиніст електровоза з вагою до 10 тонн (3 кваліфікаційний розряд) – другий рівень НРК.

Машиніст електровоза з вагою від 10 тонн до 35 тонн (4 кваліфікаційний розряд) – третій рівень НРК.

Машиніст електровоза з вагою більше 35 тонн (5 кваліфікаційний розряд) – четвертий рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання здійснюється в закладах професійної (професійно-технічної) освіти та на підприємствах за такими видами: первинна професійна підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Первинна професійна підготовка за професією „Машиніст електровоза” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст електровоза з вагою до 10 тонн” (3 кваліфікаційний розряд) – наявність повної або базової середньої освіти. Без вимог до стажу роботи.

2.2. Перепідготовка (назва кваліфікації)

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст електровоза” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст електровоза з вагою до 10 тонн” (3 кваліфікаційний розряд). Без вимог до стажу роботи.

2.3. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст електровоза з вагою від 10 тонн до 35 тонн” (4 кваліфікаційний розряд). Стаж роботи за професійною кваліфікацією „Машиніст електровоза з вагою до 10 тонн” (3 кваліфікаційний розряд) не менше 1 року.

Підвищення кваліфікації з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст електровоза з вагою більше 35 тонн” (5 кваліфікаційний розряд). Стаж роботи за професійною кваліфікацією „Машиніст електровоза з вагою від 10 тонн до 35 тонн” (4 кваліфікаційний розряд) не менше 1 року.

2.4. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації машиніста електровоза не рідше ніж один раз на п'ять років.

2.5. Спеціальне навчання

Спеціальне навчання з питань охорони праці, протипожежного захисту.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Гірничий закон України.

Закон України „Про охорону праці”.

Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища”.

Кодекс законів про працю України.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 „Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 12.10.2004 № 638 „Про затвердження Правил пожежної безпеки для підприємств вугільної промисловості України”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.12.2004 за № 1533/10132.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.03.2010 № 62 „Про затвердження Правил безпеки у вугільних шахтах”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 17.06.2010 за № 398/17693.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.12.2017 № 1651 „Про затвердження Стандарту професійної (професійно – технічної) освіти „Машиніст електровоза”.

Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України № 67 від 25.01.2012 „Про затвердження Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.02.2012 за № 226/20539.

Наказ Міністерства палива та енергетики України від 25.07.2006 № 258 „Про затвердження Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1143/13017.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.12.2013 № 966 „Про затвердження Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.02.2014 за № 327/25104.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.12.2016 № 1592 „Про затвердження Правил безпеки під час розробки родовищ рудних та нерудних корисних копалин підземним способом”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.01.2017 за № 129/29997.

4. Загальні компетентності

Володіння професійною лексикою.

Дотримання норм технологічного процесу.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.

Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

5. Перелік трудових функцій (умовні позначення трудових функцій)

Умовне позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовне позначення
МЕ-1	Експлуатація локомотивів	Здатність приймати-здавати локомотив	A1
		Здатність керувати локомотивом під час транспортування вантажних потягів та перевезення людей	A2
		Здатність виконувати маневрові роботи на вантажних та обмінних пунктах, естакадах	A3
		Здатність зчіплювати та розчіплювати вагонетки, формувати потяги	A4
		Здатність виконувати постановку рухомого складу на рейки	A5
		Здатність керувати вентиляційними дверима, штовхачами, лебідками та іншими механізмами на навантажувальних та розвантажувальних пунктах	A6
МЕ-2	Технічне обслуговування локомотивів	Здатність проводити технічний огляд локомотива та визначати його технічний стан, брати участь у поточному ремонті локомотивів	B1
		Здатність очищати, заряджати акумуляторні батареї, доливати електроліт	B2
		Здатність екіпірувати локомотиви й заправляти пісочниці	B3
МЕ-3	Дії машиніста електровоза в аварійних ситуаціях	Здатність діяти при виявленні аварійної ситуації	C1
		Здатність користуватися засобами індивідуального та колективного захисту	C2
		Здатність надавати домедичну допомогу	C3

6. Опис трудових функцій (трудові функції; предмети та засоби праці, професійні компетентності; знання, уміння та навички)

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
<p>МЕ-1 Експлуатація локомотивів</p>	<p>Електровоз, гіровоз, дизелевоз, подорожній лист, книга обліку та контролю зарядки батарей, книга обліку та ремонту електровозів, книга випуску електровозів на лінію вагонетки, пристрої довгомірної доставки, лебідки, штовхачі, пристосування для зчеплювання-розчеплювання вагонеток, домкрат, самостави, ручні лебідки, гальмівні башмаки, сигнальний світильник з червоним світлом, жорстка зчіпка, комплект слюсарного інструменту, комплект накидних ключів, комплект ріжкових ключів, засоби індивідуального захисту, засоби колективного захисту, засоби зв'язку, засоби сигналізації, блокування (СЦБ), паливно-мастильні</p>	<p>A1. Здатність приймати-здавати локомотив</p>	<p>A1.1. Встановлений порядок та вимоги до прийому-здачі локомотива A1.2. Документацію та вимоги до її оформлення під час приймання-здавання локомотива A1.3. Основи електротехніки A1.4. Основи гідравліки A1.5. Основи слюсарної справи A1.6. Будову, призначення, технічні характеристики та вимоги до безпечної експлуатації електровозів, гіровозів, дизелевозів A1.7. Електричні, пневматичні схеми локомотивів A1.8. Порядок контролю технічного стану й утримання шахтних локомотивів A1.9. Види несправностей механічної, пневматичної, електричної частин локомотива, причини їх виникнення та способи їх запобігання та усунення A1.10. Перелік необхідного технічного обладнання локомотива A1.11. Встановлений порядок та вимоги до перевірки стану технічного обладнання локомотива (інструменту, гальмівних башмаків,</p>	<p>A1.1. Здійснювати приймання-здавання локомотива A1.2. Заповнювати затверджену в установленому порядку документацію, щодо приймання-здавання локомотива, виявлених під час поїздки несправностей у його роботі, результатів технічного обслуговування A1.3. Користуватися нормативно-технічною документацією A1.4. Читати технічні, технологічні, електричні схеми та креслення A1.5. Дотримуватись положень технологічних карт та технологічної документації на виконання робіт A1.6. Виконувати роботи з визначення готовності локомотива до роботи A1.7. Визначати несправності в роботі обладнання, машин, механізмів за шумом у роботі, температурою, іншими ознаками та усувати їх A1.8. Перевіряти комплектність та стан технічного обладнання локомотива (інструменту, гальмівних башмаків, сигнальних приладів, засобів пожежогасіння, захисних пристроїв, місцевих заземлень, тощо) A1.9. Визначати стан інструментів, пристосувань та апаратури A1.10. Користуватися контрольно-вимірювальними приладами, інструментами,</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
	матеріали, контрольно-вимірвальні прилади, засоби візуалізації, колійні знаки, маневрові лебідки, штовхачі, пісок, заземлення, вагоноочищуючі пристрої, колієочищуючі пристрої		сигнальних приладів, засобів пожежогасіння, захисних пристроїв, місцевих заземлень, тощо) A1.12. Вимоги до стану та правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями A1.13. Призначення, будову контрольно-вимірюваних приладів, інструментів, пристосувань, апаратури A1.14. Системи сигналізації, зв'язку та умовні сигнали A1.15. Положення про табельний облік та нарядну систему A1.16. Правила внутрішнього трудового розпорядку A1.17. Інструкцію з охорони праці для машиніста електровоза	пристосуваннями, апаратурою A1.11. Визначати справність сигналізації, зв'язку A1.12. Користуватися звуковою, світловою сигналізацією, засобами зв'язку A1.13. Виконувати вимоги трудової дисципліни та дотримуватися регламенту виконання робіт
		A2. Здатність керувати локомотивом під час транспортування вантажних потягів та перевезення людей	A1.6. Будову, призначення, технічні характеристики та вимоги до безпечної експлуатації електровозів, гіровозів, дизелевозів A1.7. Електричні, пневматичні схеми локомотивів A1.9. Види несправностей механічної, пневматичної, електричної частин локомотива, причини їх виникнення та способи їх запобігання та усунення A2.1. Порядок роботи диспетчерської служби A2.2. Технологічну	A1.3. Користуватися нормативно-технічною документацією A1.4. Читати технічні, технологічні, електричні схеми та креслення A1.5. Дотримуватись положень технологічних карт та технологічної документації на виконання робіт A1.7. Визначати несправності в роботі обладнання, машин, механізмів за шумом у роботі, температурою, іншими ознаками та усувати їх A2.1. Виконувати огляд одиниць рухомого складу, визначати технічний стан, проводити його

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
			<p>документацію роботи транспорту A2.3. Графіки руху потягів A2.4. Керівництва з експлуатації пристроїв сигналізації, централізації, блокування (СЦБ) A2.5. Будову та вимоги до обладнання й утримання шахтної рейкової колії A2.6. Типи, будову, призначення, технічні характеристики та вимоги до безпечної експлуатації одиниць рухомого складу A2.7. Види вантажу та способи кріплення його на одиницях рухомого складу A2.8. Параметри вибракування одиниць рухомого складу A2.9. Класифікацію підземних гірничих виробок A2.10. Тягові характеристики роботи електровозів, гіровозів, дизелевозів за різних умов роботи A2.11. Будову системи гальмівних пристроїв локомотивів A2.12. Безпечні прийоми роботи машиністів локомотивів і вимоги безпеки під час керування локомотивами A2.13. Вимоги до безпечного перевезення вантажних потягів A2.14. Вимоги до безпечного руху пасажирських потягів,</p>	<p>вибракування A2.2. Перевіряти надійність кріплення вантажу на одиницях рухомого складу A2.3. Керувати локомотивом A2.4. Дотримуватись порядку руху потягів, графіків руху A2.5. Виконувати вимоги колійних знаків, сигнальних пристроїв, світлофорів, пристроїв сигналізації, централізації, блокування (СЦБ) A2.6. Візуально контролювати показання контрольно-вимірвальних приладів, сигналів, сигнальних покажчиків, стан контактної мережі, верхньої будови рейкових колій A2.7. Контролювати роботу локомотива, основних його частин, приладів та механізмів під час руху A2.8. Забезпечувати безпеку руху, дотримуватись швидкісного режиму руху потягу, плавності руху при перевезенні пасажирів та вантажу A2.9. Контролювати посадку людей в пасажирські вагонетки та вихід з них A2.10. Контролювати вагові норми поїздів для заданих маршрутів, не допускати перевантаження вузлів та агрегатів локомотива A2.11. Дотримуватись швидкісного режиму для заданого маршруту та виду вантажу A2.12. Користуватись системами гальмівних пристроїв з метою регулювання швидкості руху</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
			<p>посадки-висадки пасажирів A2.15. Порядок та безпечні прийоми виконання робіт під час спуску по стволах і транспортування по виробках негабаритних вантажів A2.16. Вимоги до перевезення ВМ A2.17. Порядок та вимоги безпечної відкатки составів у надшахтних будівлях і на промисловій площадці поверхні шахти A2.18. Колійні знаки та сигнали, призначення сигналів і засобів сигналізації, централізації та блокування (СЦБ) A2.19. Схеми комунікацій та живлення енергією A1.12. Вимоги до стану та правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями A1.13. Призначення, будову контрольно-вимірюваних приладів, інструментів, пристосувань, апаратури A1.14. Системи сигналізації, зв'язку та умовні сигнали A1.17. Інструкцію з охорони праці для машиніста електровоза</p>	<p>A1.11. Визначати справність сигналізації, зв'язку A1.12. Користуватися звуковою, світловою сигналізацією, засобами зв'язку A1.13. Виконувати вимоги трудової дисципліни та дотримуватися регламенту виконання робіт</p>
		<p>A3. Здатність виконувати маневрові роботи на вантажних та обмінних пунктах,</p>	<p>A1.6. Будову, призначення, технічні характеристики та вимоги до безпечної експлуатації електровозів, гірвозовів, дизелевозів</p>	<p>A1.3. Користуватися нормативно-технічною документацією A1.4. Читати технічні, технологічні, електричні схеми та креслення A1.5. Дотримуватись</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
		естакадах	<p>A1.7. Електричні, пневматичні схеми локомотивів</p> <p>A1.9. Види несправностей механічної, пневматичної, електричної частин локомотива, причини їх виникнення та способи їх запобігання та усунення</p> <p>A2.1. Порядок роботи диспетчерської служби</p> <p>A2.2. Технологічну документацію роботи підземного транспорту</p> <p>A2.10. Тягові характеристики роботи електровозів, гіровозів, дизельовозів за різних умов роботи</p> <p>A2.11. Будову системи гальмівних пристроїв локомотивів</p> <p>A2.12. Безпечні прийоми роботи машиністів локомотивів і вимоги безпеки під час керування локомотивами</p> <p>A3.1. Схеми навантажувальних пунктів, приймально-відправних площадок, приствольних дворів</p> <p>A3.2. Порядок та вимоги безпеки під час виконання маневрових робіт під навантажувальними пунктами</p> <p>A3.3. Порядок та вимоги безпеки під час виконання маневрових робіт на приймально-відправних площадках</p> <p>A3.4. Порядок та вимоги безпеки під час виконання маневрових</p>	<p>положень технологічних карт та технологічної документації на виконання робіт</p> <p>A1.7. Визначати несправності в роботі обладнання, машин, механізмів за шумом у роботі, температурою, іншими ознаками та усувати їх</p> <p>A1.12. Користуватися звуковою, світловою сигналізацією, засобами зв'язку</p> <p>A2.3. Керувати локомотивом</p> <p>A2.5. Виконувати вимоги колійних знаків, сигнальних пристроїв, світлофорів, пристроїв сигналізації, централізації, блокування (СЦБ)</p> <p>A2.6. Візуально контролювати показання контрольно-вимірювальних приладів, сигналів, сигнальних покажчиків, стан контактної мережі, верхньої будови рейкових колій</p> <p>A2.7. Контролювати роботу локомотива, основних його частин, приладів та механізмів під час руху</p> <p>A2.12. Користуватися системами гальмівних пристроїв з метою регулювання швидкості руху</p> <p>A3.1. Виконувати маневрові роботи під навантажувальними пунктами</p> <p>A3.2. Виконувати маневрові роботи на приймально-відправних площадках</p> <p>A3.3. Виконувати маневрові роботи в приствольному дворі</p> <p>A3.4. Виконувати обмін</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
			<p>робіт в приствольному дворі A3.5. Порядок та вимоги безпеки під час виконання обміну вагонеток на приймально-відправних площадках A1.14. Системи сигналізації, зв'язку та умовні сигнали A1.17. Інструкцію з охорони праці для машиніста електровоза</p>	<p>вагонеток на приймально-відправних площадках A1.13. Виконувати вимоги трудової дисципліни та дотримуватися регламенту виконання робіт</p>
		<p>A4. Здатність зчіплювати та розчіплювати вагонетки, формувати потяги</p>	<p>A2.12. Безпечні прийоми роботи машиністів локомотивів і вимоги безпеки під час керування локомотивами A4.1. Види зчіпних пристроїв A4.2. Вимоги безпеки під час зчеплення та розчеплення одиниць рухомого складу A4.3. Вимоги к формуванню потягів під час перевезення різних видів вантажів A1.14. Системи сигналізації, зв'язку та умовні сигнали A1.17. Інструкцію з охорони праці для машиніста електровоза</p>	<p>A1.3. Користуватися нормативно-технічною документацією A1.4. Читати технічні, технологічні, електричні схеми та креслення A1.5. Дотримуватись положень технологічних карт та технологічної документації на виконання робіт A2.3. Керувати локомотивом A4.1. Виконувати зчеплення-розчеплення вагонеток A4.2. Формувати потяги A1.12. Користуватися звуковою, світловою сигналізацією, засобами зв'язку A1.13. Виконувати вимоги трудової дисципліни та дотримуватися регламенту виконання робіт</p>
		<p>A5. Здатність виконувати постановку рухомого складу на рейки</p>	<p>A5.1. Порядок, способи та вимоги безпеки під час постановки на рейки одиниць рухомого складу A5.2. Пристрої, механізми, пристосування застосовувані для постановки локомотивів та</p>	<p>A5.1. Виконувати постановку на рейки одиниць рухомого складу A1.12. Користуватися звуковою, світловою сигналізацією, засобами зв'язку A1.13. Виконувати вимоги трудової дисципліни та дотримуватися регламенту виконання робіт</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
		<p>A6. Здатність керувати вентиляційним и дверима, штовхачами, лебідками та іншими механізмами на навантажувальних та розвантажувальних пунктах</p>	<p>одиниць рухомого складу, що зійшли з рейок A1.14. Системи сигналізації, зв'язку та умовні сигнали A1.17. Інструкцію з охорони праці для машиніста електровоза</p> <p>A6.1. Вимоги безпеки під час проїзду вентиляційних дверей A6.2. Керівництва з експлуатації обладнання, машин, механізмів, навантажувальних та розвантажувальних пунктів A6.3. Причини, ознаки несправності в роботі обладнання, машин, механізмів навантажувальних та розвантажувальних пунктів та способи їх усунення A6.4. Встаповлений порядок, технічні вимоги до визначення стану машин, механізмів, технологічного обладнання навантажувальних та розвантажувальних пунктів A6.5. Будову, призначення запобіжних бар'єрів A6.6. Вимоги безпеки під час експлуатації маневрового обладнання (маневрових лебідок, штовхачів) A6.7. Вимоги до безпечної експлуатації вагоноочищуючих, колісочищуючих пристроїв та машин</p>	<p>A6.1. Керувати вентиляційними дверима A6.2. Визначати несправності в роботі обладнання, машин, механізмів навантажувальних та розвантажувальних пунктів A6.3. Керувати штовхачами, лебідками та іншими механізмами на навантажувальних та розвантажувальних пунктах A6.4. Керувати запобіжними бар'єрами A6.5. Керувати вагоноочищуючими, колісочищуючими пристроями та машинами для білення A1.12. Користуватися звуковою, світловою сигналізацією, засобами зв'язку A1.13. Виконувати вимоги трудової дисципліни та дотримуватися регламенту виконання робіт</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
			для білення A1.14. Системи сигналізації, зв'язку та умовні сигнали A1.17. Інструкцію з охорони праці для машиніста електровоза	
МЕ-2 Технічне обслуговування локомотивів	Електровоз, гірвовоз, дизелевоз, зарядна апаратура, зарядний стіл, прилад для контролю зарядки акумуляторних батарей, пристрій очищення акумуляторних батарей, кран електровозного депо, пристрій для заливання електроліту в акумулятори, прилад для вимірювання температури і щільності електроліту, пристрій для промивання і сушіння вентиляційно-розвантажувальних пристроїв вибухобезпечних батарейних ящиків, гумові рукавички, фартух, калози, захисні окуляри, посудина з розчином борної кислоти, аптечка, Журнал перевірки реле контролю витоку зарядних	B1. Здатність проводити технічний огляд локомотива та визначати його технічний стан, брати участь у поточному ремонті локомотивів	B1.1. Види та періодичність планово-попереджувального технічного обслуговування та ремонту локомотивів, об'єми виконуваних робіт B1.2. Порядок та прийоми безпечного виконання технічного огляду локомотивів B1.3. Контрольовані параметри гальмівної системи, пневматичної системи, піскової системи, апаратури управління, сигналізації, колісних пар, електрообладнання локомотивів, тощо B1.4. Карти та схеми змащення складальних одиниць B1.5. Види мастильних матеріалів A1.12. Вимоги до стану та правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями A1.13. Призначення, будову контрольно-вимірюваних приладів, інструментів, пристосувань, апаратури A1.14. Системи сигналізації, зв'язку та умовні сигнали A1.17. Інструкцію з охорони праці для	B1.1. Проводити технічний огляд та визначати технічний стан механічної частини локомотива (колісних пар, гальмівної системи, піскової системи, редуктора, букс) B1.2. Перевіряти опір ізоляції електрообладнання локомотива B1.3. Контролювати та змащувати вузли локомотива A1.9. Визначати стан інструментів, пристосувань та апаратури A1.10. Користуватися контрольно-вимірювальними приладами, інструментами, пристосуваннями, апаратурою A1.12. Користуватися звуковою, світловою сигналізацією, засобами зв'язку A1.13. Виконувати вимоги трудової дисципліни та дотримуватися регламенту виконання робіт

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
	<p>пристроїв та контролю опору ізоляції, дистильаторна установка для виготовлення дистильованої води, вогнегасники, пісок, ареометр, термометр, вольтметр, пристрій контролю розрядженості тягових акумуляторних батарей, Книга обліку та контролю зарядки батарей, Книга обліку та ремонту електровозів, Книга випуску електровозів на лінію, рейкові колії, домкрат, самостави, ручні лебідки, гальмівні башмаки, сигнальний світильник з червоним світлом, стрілочні переводи, з'їзди, бар'єри, комплект слюсарного інструменту, комплект накидних ключів, комплект ріжкових ключів, засоби індивідуального захисту, засоби колективного</p>	<p>V2. Здатність очищати, заряджати акумуляторні батареї, доливати електроліт</p>	<p>машиніста електровоза</p> <p>V2.1. Керівництва з експлуатації обладнання зарядних камер V2.2. Види акумуляторних батарей V2.3. Експлуатаційну документацію на батареї V2.4. Будову та пристрій акумуляторних батарей, вимоги безпечної експлуатації, заряджання та догляду за ними V2.5. Порядок, перелік робіт та заходи безпеки при виконанні робіт з технічного огляду та поточного ремонту акумуляторних батарей V2.6. Дефекти акумуляторів та їх вибракування V2.7. Порядок та вимоги безпеки під час заміни акумуляторних батарей V2.8. Основні електричні величини акумуляторів та акумуляторних батарей V2.9. Будову, устрій та вимоги безпеки під час експлуатації механізмів для підйому та переміщення акумуляторних батарей A1.12. Вимоги до</p>	<p>V2.1. Проводити огляд, поточний ремонт та вибракування акумуляторних батарей V2.2. Приводити в робочий стан акумуляторні батареї V2.3. Перевіряти стан батарейного ящика та кришок V2.4. Перевіряти кріплення батарейного ящика V2.5. Проводити заміну батарейних ящиків на локомотиві V2.6. Заряджати акумуляторні батареї V2.7. Керувати вантажопідіймальними машинами, устаткуванням, механізмами з підлоги V2.8. Виконувати такелажні роботи з вантажопідіймальними механізмами, устаткуванням, керованими з підлоги A1.9. Визначати стан інструментів, пристосувань та апаратури A1.10. Користуватися контрольно-вимірними приладами, інструментами, пристосуваннями, апаратурою A1.12. Користуватися звуковою, світловою сигналізацією, засобами зв'язку A1.13. Виконувати вимоги трудової дисципліни та дотримуватися регламенту виконання робіт</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
	захисту, засоби зв'язку, засоби сигналізації, гумотехнічні вироби, вогнегасники, паливно-мастильні матеріали, контрольно-вимірвальні прилади, засоби візуалізації, колійні знаки, заземлення	<p>В3. Здатність екіпірувати локомотиви й заправляти пісочниці</p>	<p>стану та правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями A1.13. Призначення, будову контрольно-вимірваних приладів, інструментів, пристосувань, апаратури A1.14. Системи сигналізації, зв'язку та умовні сигнали</p>	
МЕ-3 Дії машиніста електровоза в аварійних ситуаціях	Засоби індивідуального захисту, засоби колективного	<p>С1. Здатність діяти при виявленні аварійної ситуації</p>	<p>С1.1. Правила безпеки у вугільних шахтах та інші нормативно-правові акти та стандарти з охорони</p>	<p>С1.1. Використовувати безпечні прийоми виконання робіт та дотримуватися вимог нормативних документів під</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
	захисту, перев'язувальний пакет, джгут, шина, носилки, саморятівник, прилади для контролю та вимірювання шкідливих газів, вогнегасники	<p data-bbox="600 1487 796 1704">C2. Здатність користуватися засобами індивідуального та колективного захисту</p>	<p data-bbox="812 383 1091 1487">праці під час виконання трудових функцій C1.2. Вимоги правил пожежної безпеки та інструкції з протипожежної безпеки вугільних шахт C1.3. Засоби пожежогасіння, протипожежне обладнання та інвентар C1.4. Місця розміщення засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання та інвентаря C1.5. Правила користування засобами пожежогасіння, протипожежним обладнанням та інвентарем C1.6. План ліквідації аварій в частині, що стосується роботи машиніста електровоза C1.7. Правила безпеки під час розробки родовищ рудних та нерудних корисних копалин підземним способом</p> <p data-bbox="812 1487 1091 1942">C2.1. Види та призначення засобів індивідуального та колективного захисту C2.2. Вимоги до засобів індивідуального захисту, послідовність їх підготовки та перевірки C2.3. Ознаки пошкоджень, зносу, дефектів засобів індивідуального захисту та засобів</p>	<p data-bbox="1107 383 1451 1122">час виконання робіт C1.2. Визначати придатність та справність засобів пожежогасіння, протипожежного обладнання C1.3. Користуватися засобами пожежогасіння, протипожежним обладнанням та інвентарем C1.4. Діяти згідно з планом ліквідації аварій C1.5. Діяти згідно з правилами поведінки робітників під час обвалення, затоплення водою, загазування, ураження електричним струмом, нещасного випадку, під час зупинки головних вентиляторних установок, застрягання у кліті, у стовбурі або обриві канату підйомної машини</p> <p data-bbox="1107 1487 1451 1767">C2.1. Користуватися засобами колективного та індивідуального захисту C2.2. Визначати придатність, несправності, пошкодження, дефекти засобів індивідуального захисту та засобів колективного захисту</p>

Трудові функції	Предмети та засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент)	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою дій)	Знання	Уміння та навички
			колективного захисту С2.4. Послідовність дій у разі виявлення непридатних до використання засобів індивідуального захисту та засобів колективного захисту	
		С3. Здатність надавати домедичну допомогу	С3.1. Правила та прийоми надання домедичної допомоги потерпілим під час аварії, нещасного випадку або гострого захворювання С3.2. Вимоги до транспортування потерпілих під час нещасних випадків, аварій, гострих захворювань	С3.1. Визначати характер уражень і ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілого під час нещасного випадку С3.2. Надавати домедичну допомогу потерпілим під час уражень електричним струмом С3.3. Надавати домедичну допомогу потерпілим при пораненні С3.4. Надавати домедичну допомогу потерпілим при вивихах та переломах С3.5. Надавати домедичну допомогу потерпілим при кровотечах С3.6. Надавати домедичну допомогу потерпілим при опіках

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробник професійного стандарту

Галузева Рада з розробки професійних стандартів та професійних кваліфікацій у вугільно-промисловому комплексі при Всеукраїнському об'єднанні організацій роботодавців „Федерація роботодавців паливно-енергетичного комплексу України”.

Склад робочої групи:

Берега О. М. – начальник дільниці шахтного транспорту виробничого структурного підрозділу „Шахтоуправління імені Героїв Космосу” ПрАТ „ДТЕК Павлоградвугілля”;

Заскалета О. М. – провідний фахівець Філії „Учбово-курсний комбінат” ПрАТ „ДТЕК Павлоградвугілля”;

Сильченко С. А. – менеджер департаменту по навчанню персоналу дирекції з управління персоналом ТОВ „ДТЕК Енерго”;

Скачков С. П. – головний фахівець Філії „Учбово-курсний комбінат” ПрАТ „ДТЕК Павлоградвугілля”;

Слісарчук І. І. – директор Філії „Учбово-курсний комбінат” ПрАТ „ДТЕК Павлоградвугілля”;

Сметана М. С. – головний фахівець Філії „Учбово-курсний комбінат” ПрАТ „ДТЕК Павлоградвугілля”;

Руденко Є. Л. – менеджер диспетчерської служби ПрАТ „ДТЕК Павлоградвугілля”;

Сетковський В. В. – начальник дільниці шахтного транспорту виробничого структурного підрозділу „Шахтоуправління Тернівське” ПрАТ „ДТЕК Павлоградвугілля”;

Карапиш С. Ю. – заступник начальника дільниці шахтного транспорту виробничого структурного підрозділу „Шахтоуправління Дніпровське” ПрАТ „ДТЕК Павлоградвугілля”.

7.2. Суб’єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

01 листопада 2021 року.

7.4. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Листопад 2026 року.
